

Koetoiminta ja käytäntö

Liite 8.12.2003 60. vuosikerta Numero 4 Sivu 2

Mansikkamarkkinat muuttuvat

Risto Tahvonen, professori, MTT

Mansikkamarkkinat elävät muutosten aikaa. Lähivuosina täytyy tapahtua paljon muutoksia mansikan tuotannossa, markkinoinnissa sekä viljelijöiden ja kuluttajien asenteissa.

Suomessa mansikkaa viljellään noin kymmenen neliömetrin alalla jokaista asukasta kohden. Tältä noin 4000–5000 hehtaarin alalta saadaan mansikoita 15–20 miljoonaa kiloa. Sato valmistuu pääosin heinä–elokuussa. Samalta alalta voitaisiin saada uusilla, tehokkailla viljelytekniikoilla jopa 80 miljoonaa kiloa mansikoita. Tämä edellyttäisi normaalivuonna 15–20 tonnin mansikkasatoa hehtaarilta. Tavoite voi toteutua, sillä kokeissa mansikkasatoa on saatu säännöllisesti 30–40 tonnia hehtaarilta.

Nykyisillä viljelytekniikoilla mansikan hehtaarisadot voivat olla 10–20 tonnia. Mansikat kerätään, syödään ja laitetaan pakkaseen heinä–elokuussa. Jos mansikan kulutus säilyy nykyisellään, riittää viljelyalaksi hyvällä viljelytekniikalla 1500–2000 hehtaaria. Niinpä käytännössä joka toinen nykyisistä mansikkahehtaareista voisi jäädä viljelemättä.

Mansikoita tuotetaan usein kaukana asutuskeskuksista. Niinpä nykyisten mansikkalajikkeiden tilalle tarvitaan uusia vaihtoehtoja, jotka kestävät markkinointia kolmesta viiteen vuorokautta. Nykyisten lajikkeiden, Senga Senganan, Bauntyn, Polkan ja Kentin, marjoja voidaan markkinoida vain yhden vuorokauden ajan. Näiden lajikkeiden marjat eivät säily kiinteinä kauempaa. Jos kiinteät mansikat tulevat joskus tuotantoon, niiden tuottamat sadot voitaisiin helposti markkinoida etelän maihin. Heinä–elokuussa mansikkaa nimittäin tuotetaan Euroopassa vain Suomessa. Mansikan tuotanto ja markkinointi tarvitsisivat tällöin kuitenkin jättiremontin.

Kuluttajien asenteet mansikkaan ovat muuttumassa. Tämä muutos voimistuu edelleen, kun nykyisistä nuorista kasvaa kuluttajia. He poimivat itse mansikoita vain elämysmatkailun merkeissä. Tuleva kuluttaja haluaa tuoretta mansikkaa toukokuusta syksyyn. Myös talven juhliin tarvitaan tuoreita mansikoita. Tämä edellyttää mansikan tuotantoon suuria rakenteellisia uudistuksia. Perinteistä mansikkasesonkia on aikaistettava kevytrakenteisilla kasvihuoneilla. Valotuksen ja satotaimien avulla tuotetaan mansikoita syksyn ja talven markkinoille. Marjat on kerättävä hyvälaatuisina suoraan rasioihin, mikä edellyttää ammattipoimijoilta taitoa. Nykyisin tehopoimijat tulevat Venäjältä ja Virostä, mutta tulevaisuudessa he voivat olla esimerkiksi Kiinasta.

Teollisuus tarvitsee aina mansikkaa. Marjaa jalostava teollisuus määrittää jatkossakin hinnat maailmanmarkkinoiden mukaan. Tällöin on erittäin helppo arvata, mistä maasta massamarja tulee: Kiinasta. Sieltä tulee jo nyt halpoja marjaraaka-aineita. Kun Puola on ollut muutaman vuoden EU:n jäsenmaa, sielläkin kustannukset nousevat lähelle muun Euroopan tasoa. Samalla kiinalainen marja valtaa teollisuusmarkkinat.

Suomessa tuotetaan tulevaisuudessakin marjoja tuoremarkkinoita varten. Marjojen markkinatilanne ja tuotanto muuttuvat kuitenkin täysin toisenlaisiksi kuin nyt.

Lisätietoja: risto.tahvonen@mtt.fi
puh. (02) 477 2201